

20.5.2015.

PROGRAM PREVENCIJE
OVISNIČKIH OBLIKA PONAŠANJA
KOD UČENIKA ŠESTOG RAZREDA OSNOVNE ŠKOLE

OTVORENI KIŠOBRAN

Evaluacija

Nadica Puškaš, mag.act.soc.
dr. sc. Davorka Gazdek, dr. med.

Zavod za javno zdravstvo Koprivničko-križevačke županije
Centar za zaštitu mentalnog zdravlja i prevenciju ovisnosti

CILJEVI PROGRAMA

- ⊕ osvještavanje i educiranje učenika o djelovanju pušenja i pijenja alkoholnih pića na zdravlje
- ⊕ educiranje učenika i roditelja o posljedicama pušenja i pijenja alkoholnih pića
- ⊕ educiranje učenika i roditelja kako će izbjeći ponašanja koja uvjetuju pojavu ovisnosti
- ⊕ poticanje razvoja umijeća donošenja odluke
- ⊕ vježbanje životnih i socijalnih vještina

KONKRETNE ZADAĆE PROGRAMA

- ❑ povećanje znanja o štetnosti alkohola i duhana
- ❑ formiranje stavova protiv konzumiranja ovisničkih sredstava
- ❑ ispitati kakva su iskustva učenika s pušenjem i pijenjem alkoholnih pića
- ❑ provjeriti kako učenici prihvataju radionice kao način rada u prevenciji
- ❑ uključiti roditelje u program i potaknuti razgovor u obitelji o problemima ovisnosti
- ❑ poučiti roditelje što znači povremeno pijenje kod djece

KRONOLOŠKI PRIKAZ UKLJUČIVANJA ŠKOLA U PROGRAM OD 2001.-2015.

Ove godine program je proveden u 13 osnovnih školi ~ 527 učenika.

Školska godina	Broj škola
2001./2002.	1
2005./2006.	5
2008./2009.	16
2009./2010.	17
2010./2011.	21
2011./2012.	21
2012./2013.	20
2013./2014.	17
2014./2015.	13

Evaluacija programa 2014./2015.

Program je započet u listopadu 2014. povodom Mjeseca borbe protiv ovisnosti, a provodio se tijekom cijele školske godine 2014./2015.

	Osnovne škole u županiji	Osnovne škole prijavljene za program
Ukupno škola	24	13
Ukupno odjeljenja	61	29
Ukupno učenika	1138	552

Obradjeni podaci

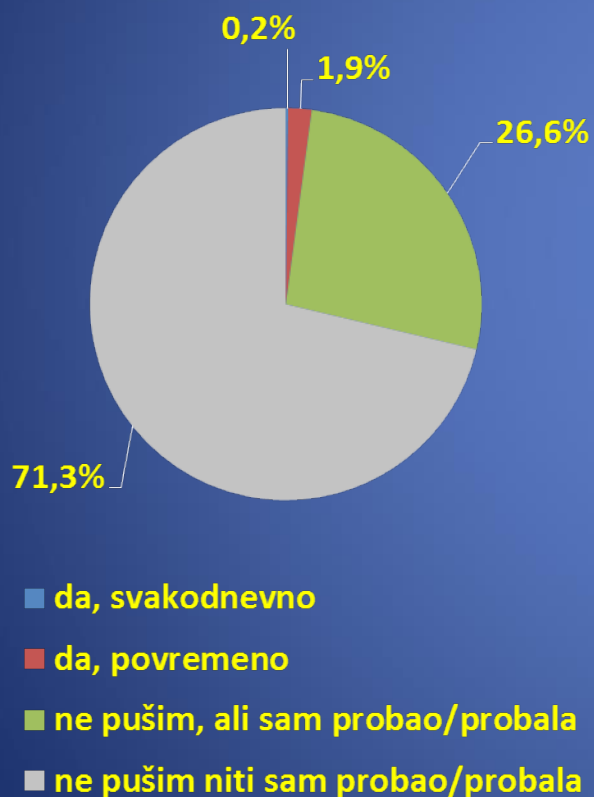
Razultati prikazani za 13 škola koje su obradile izvješća o provedenom programu.

Ukupno škola	Ukupno odieljenja	Ukupno učenika	Ukupno roditelia
13	29	527	323

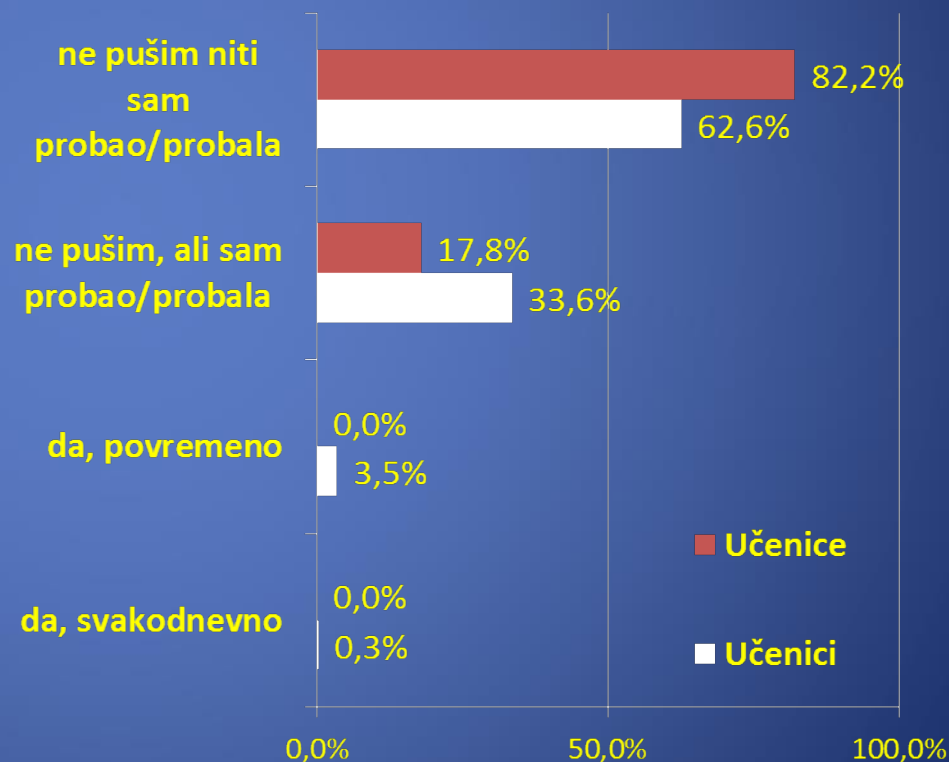
ISKUSTVA UČENIKA S PUŠENJEM 2014./2015.

Ukupni rezultati

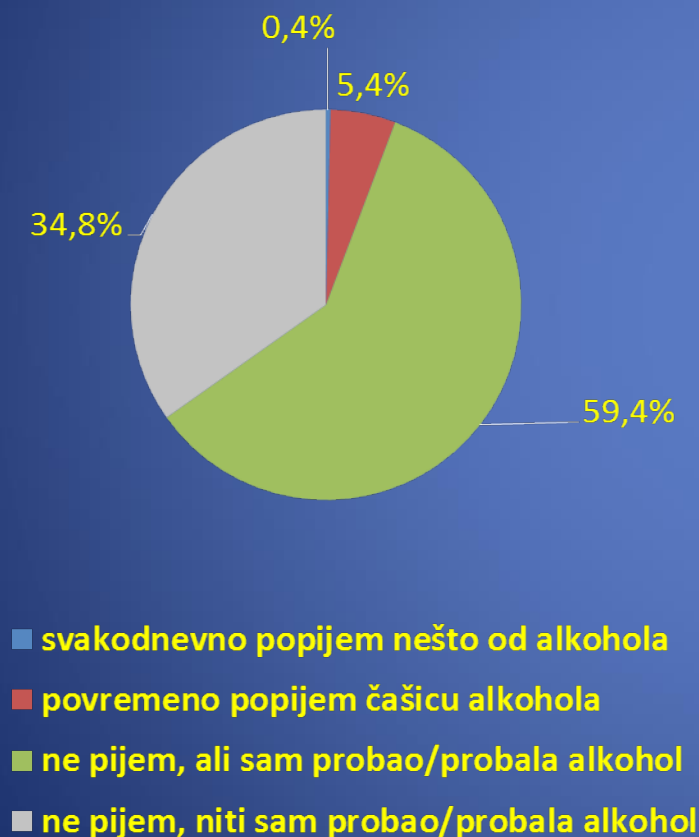
Prikaz rezultata u odnosu na spol

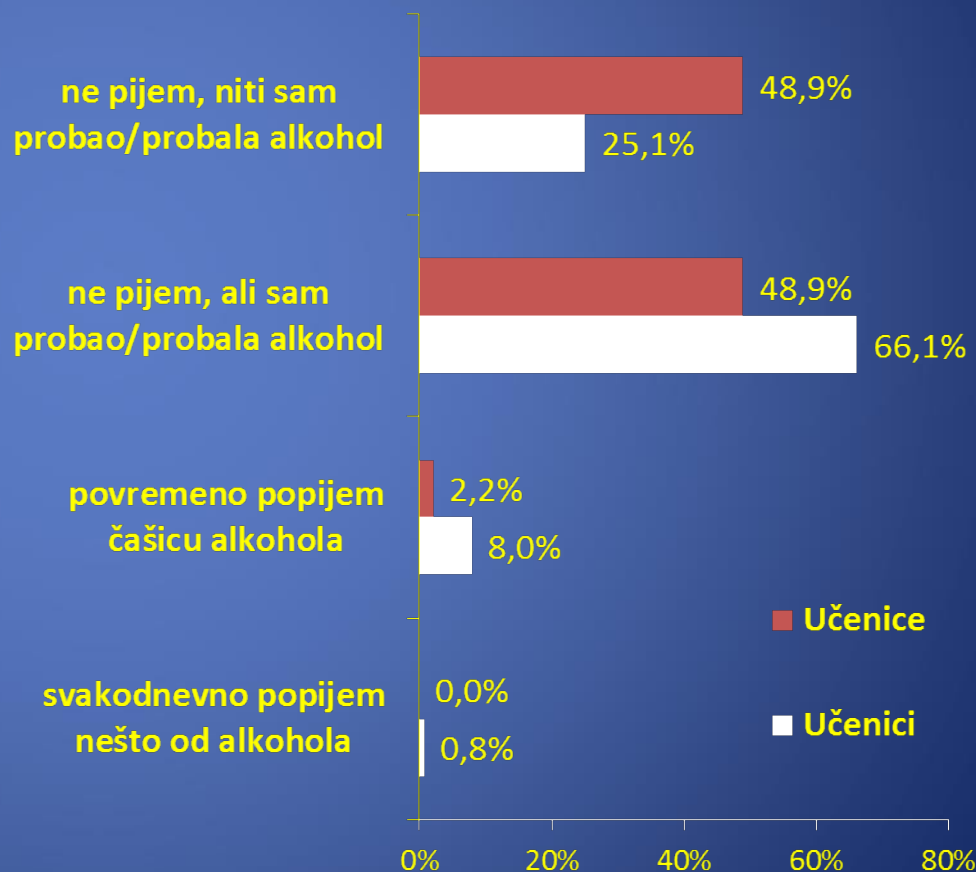
ISKUSTVA UČENIKA S PIJENJEM ALKOHOLNIH PIĆA 2014./2015.

Ukupni rezultati

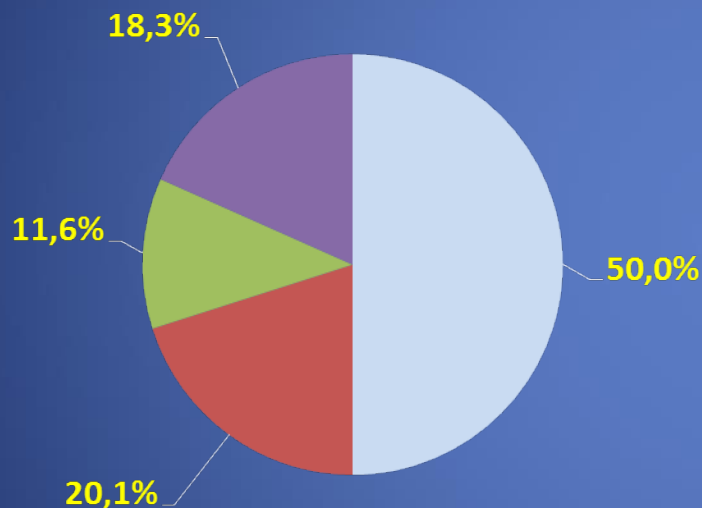
Prikaz rezultata u odnosu na spol

REZULTATI INICIJALNOG ANKETIRANJA

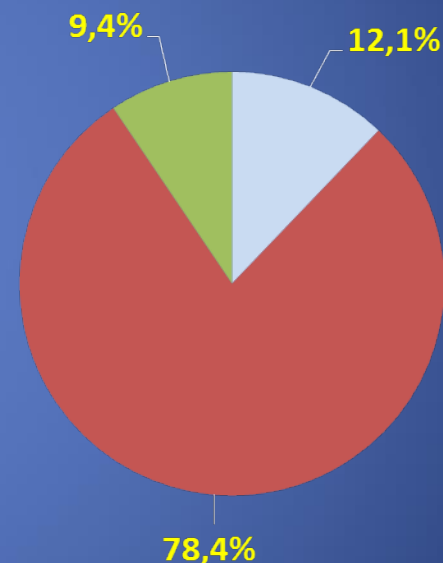
6

Pušenje među roditeljima

- ne puši niti jedan
- da, samo otac
- da, samo majka
- da, puše oboje

Učestalost pijenja alkoholnih pića u obitelji

- uopće se ne pije
- prigodno (samo za blagdane...)
- svaki dan (prije i poslije jela, nakon rada)

RAD U RADIONICAMA

R.B.	Naziv radionice	Cilj	Ocjena
1	UPOZNAJMO SE BOLJE	♦ aktivno slušanje ♦ verbalizacija i iznošenje misli i osjećaja ♦ poticanje tolerancije u komunikaciji ♦ opuštanje i zabava ♦ međusobno zbližavanje	4,36
2	MALI PRINC	♦ obrada prigodnog teksta ♦ rasprava o problemima koje izaziva alkohol ♦ obnova i sistematiziranje znanja o štetnosti alkohola ♦ likovna ilustracija ♦ usvajanje stavova o pijenju alkohola kao rizičnom ponašanju	4,30

RAD U RADIONICAMA

R.B	Naziv radionice	Cilj	Ocjena
3	PUŠENJE I ZDRAVLJE	♦ rad u malim grupama ♦ prezentacija znanja pred većom grupom ♦ usvajanje znanja o štetnosti pušenja na zdravlje i izgled ♦ prihvaćanje nepušenja kao poželjnog i zdravog načina ponašanja	4,32
4	KAKO REĆI NE	♦ igranje uloga ♦ spoznaja o važnosti donošenja svakodnevnih odluka ♦ naučiti učenike kako se mogu oduprijeti negativnim pritiscima i nagovorima ♦ doprinos učenju socijalnih vještina	4,39

ZNANJE O ŠTETNOSTI PUŠENJA I ALKOHOLA KOD UČENIKA ŠESTIH RAZREDA 2014./2015.

Kako ocjenjuješ svoje saznanje o štetnosti pušenja?	Nedovoljno	Dovoljno	Dobro	Vrlo dobro	Odlično	Prosječna ocjena
Inicijalno	55 (11%)	48 (9%)	98 (19%)	148 (29%)	169 (33%)	3,6
Finalno	12 (3%)	24 (5%)	68 (14%)	166 (35%)	207 (43%)	4,1

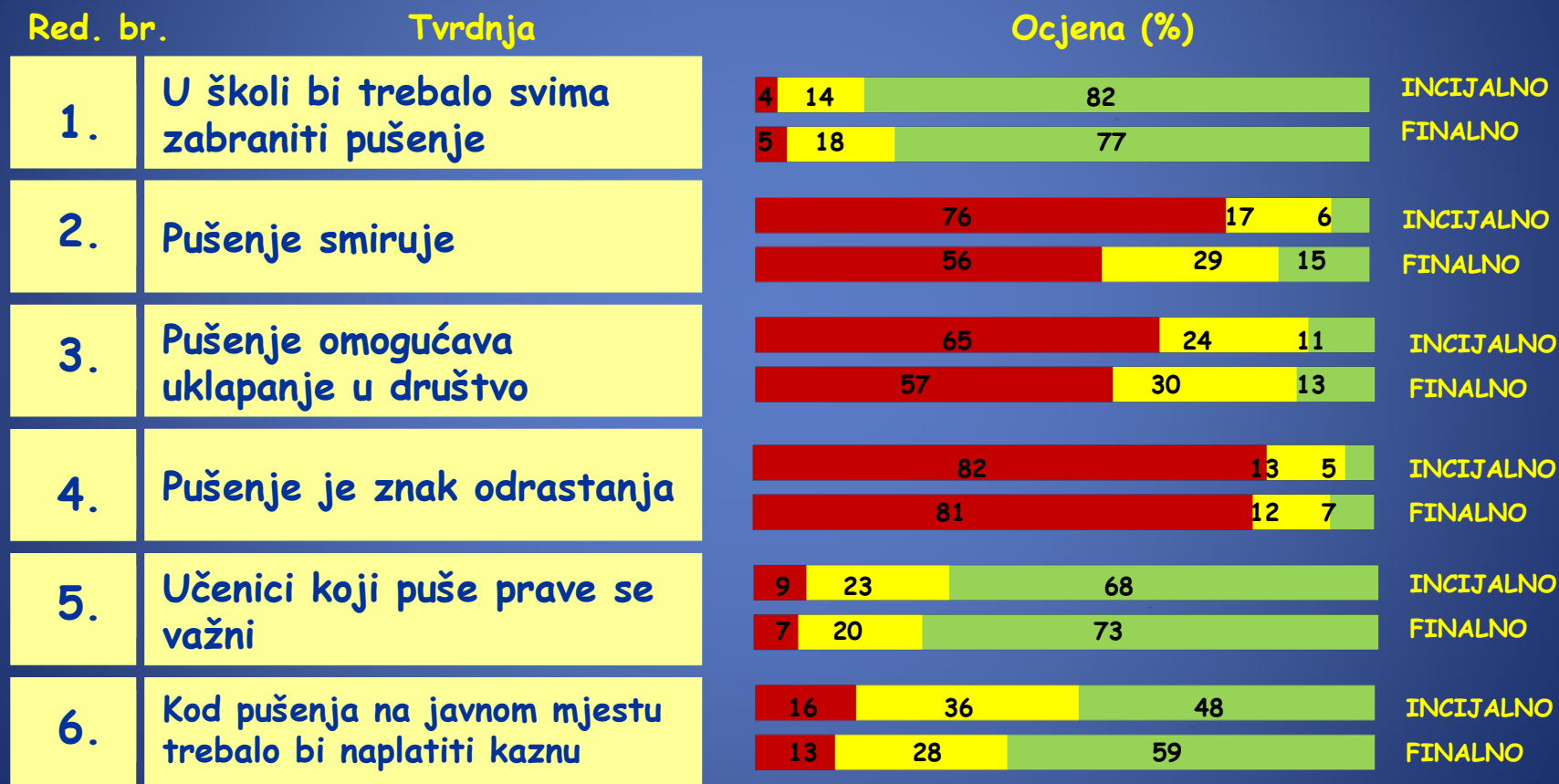
Kako ocjenjuješ svoje saznanje o štetnosti alkohola?	Nedovoljno	Dovoljno	Dobro	Vrlo dobro	Odlično	Prosječna ocjena
Inicijalno	55 (11%)	52 (13%)	107 (23%)	160 (31%)	146 (23%)	3,6
Finalno	15 (3%)	29 (6%)	67 (14%)	172 (36%)	193 (41%)	4,0

N (ini) = 525 N (fin) = 477

USPOREDBA REZULTATA INICIJALNOG I FINALNOG ANKETIRANJA

Stavovi učenika prema pušenju

N inicijalno = 525

N finalno = 524

ne slažem se

djelomično se slažem

slažem se

USPOREDBA REZULTATA INICIJALNOG I FINALNOG ANKETIRANJA

Stavovi učenika prema alkoholu

Red. br.	Tvrdnja	Ocjena (%)			
1.	Razumljivo je da se na proslavama pije alkohol	17	27	56	INCIJALNO
		19	37	44	FINALNO
2.	Alkoholičari su simpatični jer su zabavni i druželjubivi	85	12	3	INCIJALNO
		81	14	5	FINALNO
3.	Mladi piju alkohol da bi bili hrabriji i da se prave važni	20	34	46	INCIJALNO
		20	33	47	FINALNO
4.	Korisno je piti alkohol u manjim količinama	38	35	25	INCIJALNO
		36	35	29	FINALNO
5.	Pod utjecajem alkohola lakše se steknu prijatelji	79	16	5	INCIJALNO
		75	18	7	FINALNO
6.	Piće pomaže u teškim trenutcima i razočaranju	51	35	14	INCIJALNO
		52	29	19	FINALNO

N inicijalno = 525

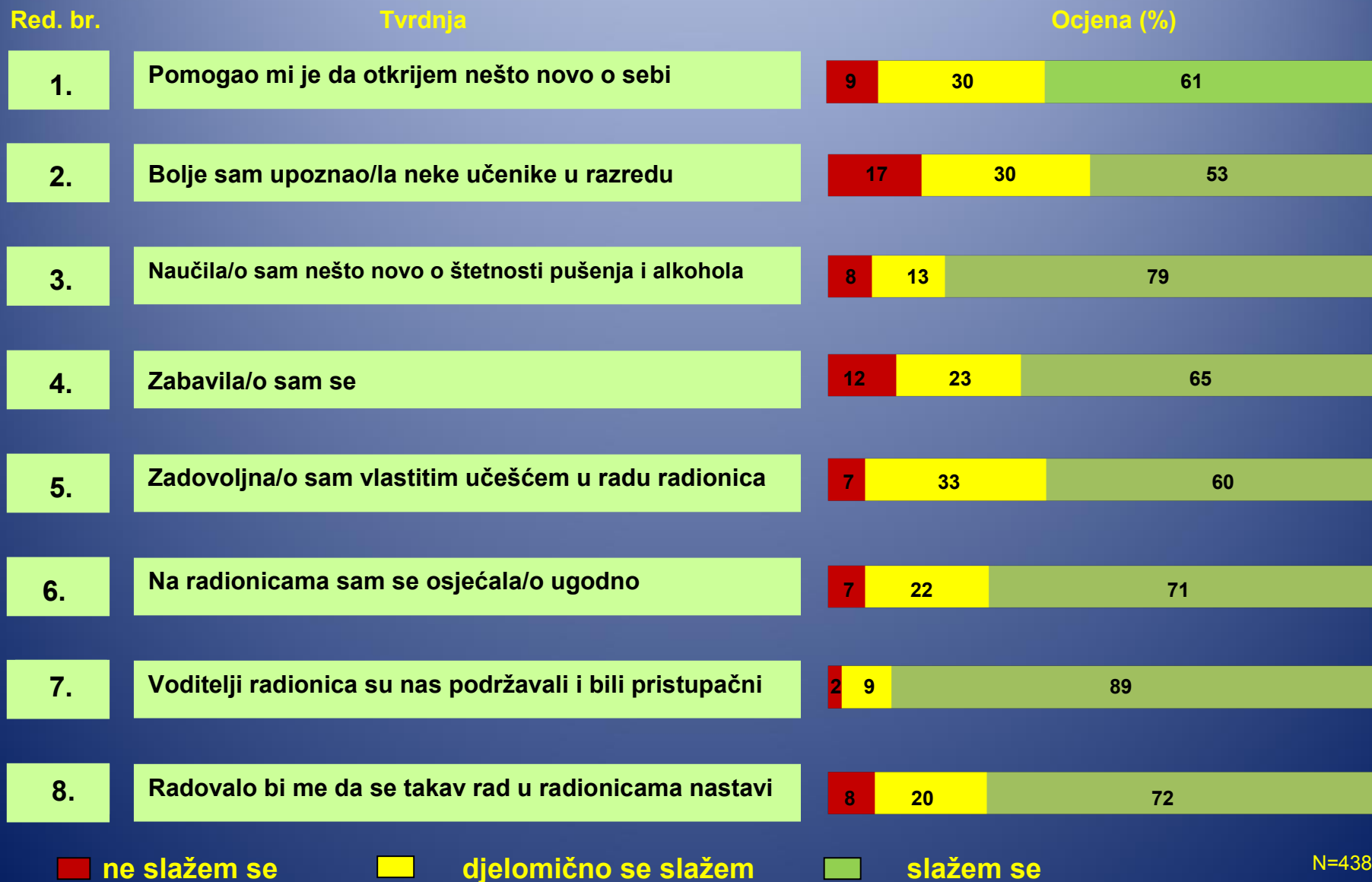
N finalno = 524

■ ne slažem se

■ djelomično se slažem

■ slažem se

EVALUACIJA RADA U RADIONICAMA - UČENICI

EVALUACIJA PROGRAMA - RODITELJI

Red. br.	Tvrđnja	Ocjena (%)		
1.	Dobro sam bila/o upoznata s programom i pratila/o sam njegovo provođenje	3	25	72
2.	Primijetila/o sam da je moje dijete bilo zainteresirano za program	5	30	65
3.	Program nas je potaknuo da u obitelji razgovaramo o problemima pušenja i alkohola	8	20	72
4.	Mislim da bi ovakav način rada trebalo nastaviti	3	7	90

ne slažem se

djelomično se slažem

slažem se

N=323

PUŠENJE MEĐU RODITELJIMA

GODINA	Ne puši niti jedan roditelj	Da, samo otac	Da, samo majka	Da, puše oba roditelja
2009./2010.	51,6 %	20,4 %	12,0 %	16,0 %
2010./2011.	49,7 %	22,1 %	10,3 %	17,9 %
2011./2012.	49,5 %	21,1 %	12,8 %	16,6 %
2012./2013.	48,1 %	21,9 %	12,5 %	17,5 %
2013./2014.	42,5 %	22,6 %	15,8 %	19,0 %
2014./2015.	50,0 %	20,1 %	11,6 %	18,3 %

UČESTALOST PIJENJA ALKOHOLNIH PIĆA U OBITELJI

GODINA	Uopće se ne pije	Prigodno (samo za blagdane...)	Svaki dan (prije i poslije jela, nakon rada)
2009./2010.	11,6 %	76,9 %	11,5 %
2010./2011.	12,0 %	77,5 %	9,0 %
2011./2012.	9,8 %	79,0 %	11,2 %
2012./2013.	10,5 %	81,2 %	8,3 %
2013./2014.	8,8 %	82,8 %	8,4 %
2014./2015.	12,1 %	78,4 %	9,4 %

PROSJEČNA OCJENA ZNANJA O ŠTETNOSTI PUŠENJA I ALKOHOLA KOD UČENIKA ŠESTIH RAZREDA

Kako ocjenjuješ svoje saznanje o štetnosti pušenja?	Inicijalno	Finalno
2009./2010.	3,4	3,8
2010./2011.	3,4	3,8
2011./2012.	3,6	3,8
2012./2013.	3,6	3,9
2013./2014.	3,6	3,8
2014./2015.	3,6	4,1

Kako ocjenjuješ svoje saznanje o štetnosti alkohola?	Inicijalno	Finalno
2009./2010.	3,5	3,9
2010./2011.	3,4	3,8
2011./2012.	3,5	3,9
2012./2013.	3,5	3,9
2013./2014.	3,5	3,8
2014./2015.	3,6	4,0

Usporedba iskustava o pušenju generacija djece šestih razreda

2005./2006., 2008./2009., 2009./2010.,
2011./2012., 2012./2013., 2013./2014., 2014./2015.

PUŠENJE	Nisu probali	Probali	Puše povremeno	Puše svakodnevno
2005./2006.	59%	38%	2%	1%
2008./2009.	60%	36%	3%	1%
2009./2010.	53%	42%	5%	0,3%
2010./2011.	56%	41%	3%	0,8%
2011./2012.	63%	34%	3%	0,5%
2012./2013.	68%	30%	2%	0,0%
2013./2014.	69%	28%	2%	0,6%
2014./2015.	71%	27%	2%	0,2%

Usporedba iskustava o pijenju alkohola generacija djece šestih razreda 2005./2006., 2008./2009., 2009./2010., 2011./2012., 2012./2013., 2013./2014., 2014./2015.

PIJENJE	Nisu probali	Probali	Povremeno piju	Svakodnevno popiju
2005./2006.	36%	58%	6%	0,5%
2008./2009.	27%	61%	11%	0,8%
2009./2010.	22%	62%	14%	1,4%
2010./2011.	25%	61%	13%	1,4%
2011./2012.	23%	62%	13%	1,0%
2012./2013.	25%	63%	12%	0,2%
2013./2014.	30%	61%	8%	0,9%
2014./2015.	35%	59%	5%	0,4%

ZAKLJUČCI

- ❑ učenici su bili motivirani za ponuđeni program prevencije, većina njih se osjećala ugodno i bila je zadovoljna vlastitim učešćem u provođenim aktivnostima (60%), isto tako većina roditelja (65%) je primijetila da je dijete bilo zainteresirano za program.
- ❑ učenici su prihvatili radionice kao zanimljiv i primjeren način rada njihovom uzrastu, te im dali visoke ocjene (prosječna ocjena radionica je 4,3).
- ❑ rezultati anketiranja učenika su pokazali da je njih gotovo 30% imalo prva iskustva s pušenjem, a 65% imalo je prvo iskustvo s pijenjem alkoholnih pića.

- ❑ ispitivanje stavova prema pušenju i alkoholu je pokazalo da su oni kod učenika još u formiranju, te da je u toj dobi dominantan stav da pušenjem i pijenjem mladi žele na sebe skrenuti pažnju okoline i žele se napraviti važni.
- ❑ u program su bili uključeni i roditelji, a prema njihovoj procjeni njegovo provođenje je potaknulo da se u obitelji više razgovaralo o problemima pušenja i alkohola (u evaluaciji potvrdilo 72% roditelja).
- ❑ većina roditelja (90%) i učenika (72%) misli da bi ovakav način rada trebalo nastaviti.